

[Martin Sørensen (Peterslund).]

mine Tvivl —, om Loven vil blive anvendt i stort Omfang af Landmændene, og jeg skal senere komme tilbage til, hvilken Kategori af Landmænd jeg nærmest tænker mig vil anvende den. Men dersom det indtræffer, at man ikke faar Raad til at indføre tilstrækkeligt af Oliekager, nytter det ikke, at man ene bygger paa Rentabilitetsberegninger, der hviler paa en Sammenligning af Priserne paa Æggehvide i Oliekager og Æggehvide i Ensilage. Hvis man ikke kan faa den tilstrækkelige Mængde af Oliekager hjem, er det nytteløst at spekulere over, hvordan det stiller sig, naar man kan faa tilstrækkeligt Æggehvide til den billigst mulige Pris. Jeg er ogsaa indforstaaet med, at de Foranstaltninger, der skal træffes, skal træffes nu i Foraaret, saa alt kan være lagt til Rette til at tage Beholderne i Brug, naar og hvis Forholdene taler derfor, det vil sige, naar det fornødne Fodermateriale er for Haanden. Det er jo ikke noget, man saadan lige kan løbe til.

Raastofkommissionen anfører, at Ensilageforanstaltninger dels vil virke valuta-besparende og forøge vor Forsyning af æggehviderigt Foder, dels vil forbedre det enkelte Landbrugs Økonomi, og da der endelig til Opførelse af Siloer fortrinvis vil medgaa indenlandsk Materiale og Arbejdskraft, hvorfor Opførelsen af Siloer vil medføre øget Beskæftigelse, synes det at være samfundsøkonomisk fordelagtigt, at Staten giver Støtte til Opførelse af Ensilagebeholdere. Jeg synes, at dette er en udmærket Motivering, en Motivering, som jeg kan tiltræde. Der foreslaas her, at Statens Støtte skal ske i Form af rentefri Laan, og det er udregnet, at det, at Laanene er rentefri, betyder et faktisk Statstilskud paa ca. 18 pCt. af Laanebeløbet.

For saa vidt er jeg tilfreds med Lovforslagets Bestemmelser og Begrundelse. Der kan være enkelte Ting, som der kunde være Anledning til at se nærmere paa, og helt umuligt er det maaske heller ikke, at man kunde finde en Udvej. Det gælder saaledes Laanenes Størrelse: om det er helt sikkert, at de 150 Kr. absolut er det rigtige. Man maa jo regne med, at man kun faar Laan til de $\frac{3}{4}$ af Bekostningen, og desuden skal Manden selv lave Jordarbejdet og Afledningen. Det vil altsaa sige, at man kommer op paa en faktisk Udgift paa en 200—300 Kr., for at der overhovedet kan opnaas Laan, og det er muligt, at man derved afskærer nogle af de smaa Jordbrugere, som man dog ogsaa gerne skulde have med. En

anden Ting er Pantsætningsbestemmelserne, som er ganske fortrinlige, naar der ikke ligefrem gives Fortrinsret for Laanene, saaledes som det er sket ved Grundforbedringsloven, Mergelloven, den almindelige Dræningslov og Staldhygiejneloven; man er, og med Rette, meget tilbage for at fortsætte dermed. Men som vi staar i det nu, i en Situation, der maaske er noget forskellig fra Situationen, da Forslaget blev udarbejdet, var der maaske Grund til at lempe Laanevilkårene, baade med Hensyn til Laanenes Størrelse og med Hensyn til Pantsætningen. Det er gerne de unge Landmænd, som har den største Gæld, men det er ogsaa de unge, der har de bedste Betingelser for at udnytte den nærværende Lov, hvorved de ikke alene gavner sig selv og Landbostanden, men hele det danske Samfund. Derfor synes jeg, der kunde være Grund til at overveje, om det ikke var muligt at lempe Bestemmelsen om de 110 pCt. af Panteværdien til, at Laanene tinglyses med bedst mulig Sikkerhed. Det vil ikke forøge Statens Risiko synderligt — det er jo kun ved Tvangsauktion, der kan være Mulighed for Tab —, og man vil opnaa at kunne give unge, dygtige Landmænd Adgang til med Statens Støtte at skaffe sig Ensilageanlæg uden at benytte den omstændelige og usikre Omvej at søge om Dispensation. Og det er de unge Landmænd — her kommer jeg til det, jeg nævnte før —, der særlig vil være interesserede i denne Lov. Til syvende og sidst er der maaske ikke ret mange af de ældre, som tør gaa i Gang med dette; jeg ser godt, at der er ældre Landmænd, som ryster paa Hovedet — de er maaske noget betænkelige ved at indlade sig paa saadanne Ting, som de ikke er kendt med. Det er de unge, der i væsentlig Grad vil træde til, og det er vel ogsaa dem, der har størst Mulighed for at udnytte Lovens Bestemmelser, idet mange af dem lige er kommet fra Landbrugsskolerne, og mange af dem har intim Forbindelse med Landbrugskonsulenterne og har den Tro paa Fremtiden, som mange af de ældre savner.

Med disse Bemærkninger skal jeg paa mit Partis Vegne anbefale Lovforslaget til hurtig og velvillig Behandling i det høje Landsting.

J. S. Foget: Jeg skal straks udtale, at jeg i Princippet kan give Tilslutning til Lovforslaget. Jeg gør det ud fra den Betragtning, at Lovforslaget er af almennyttig Art; jeg afviser, at det skal kunne henføres under Kategorien Støtte til Landbruget.